

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2221

Tarih : 29.09.2023

4831

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhasemi tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Maraş merkezli 7.8 ve 7.5 büyüklüklerindeki depremlerde Türkiye'de 50 bin üzerinden yurttaşımız yaşamını yitirirken, 100 binden fazla yurttaş ise yaralanmıştır. Depremlerden etkilenen illerden biri de vekili olduğum Diyarbakır ilidir. Deprem nedeniyle kentimizde 411 yurttaş yaşamını yitirmiş, 250 kişi de daha sonra kurtarılmıştır. Deprem nedeniyle ilimizde toplam 5 bin 459 ağır hasarlı bina tespit edilmiştir. 23 Ağustos 2023 tarihinde Diyarbakır Vali Yardımcısı ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanı (YİKOB) Abdullah Çiftçi, Anadolu Ajansı muhabirine verdiği röportajda "Kent genelindeki ağır hasarlı binaların yıkımı için yapılan ihalelerin ardından 5 bin 459 ağır hasarlı binanın yıkım sürecinin başlatıldığını ve 2 bin 738 binanın yıkımın tamamlandığını" belirtmiştir. Çiftçi ayrıca "kentteki orta hasarlı binalarla ilgili yürütülecek çalışmalarla ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında karar beklendiğini, karara göre gereken çalışmaların yapılacağını" ifade etmiştir.

Ancak Çiftçi'nin açıklamasından sonra aradan geçen 1 aydan fazla sürede yıkımların hala yeterli düzeyde olmadığı, yıkımlar sırasında kontrollerin usule uygun yapılmadığı, gereken önlemlerin yeterince alınmadığı, sulamaların yapılmadığı ve çıkan asbest ve tozlar nedeniyle halk sağlığının ciddi derecede tehlike altında olduğu görülmektedir. Yine deprem nedeniyle kentimizde ciddi bir konut sorunu yaşanmaktadır. Kentimizdeki sağlam yapı stokunun depremden etkilenen nüfusa yetmemesi ya da doğru değerlendirilmemesi, boş durumda olanların ihtiyaç sahiplerinin kullanımına sunulmaması, geçici barınma alanlarının da eksikliğiyle birlikte konut fiyatlarının aşırı derecede artmasına neden olmuş ve yurttaşların anayasal hakkı olan barınma ihtiyaçlarının karşılanamayacak duruma gelmesine neden olmuştur. Özellikle kira ve satış fiyatlarındaki ani yükseliş, depremin yarattığı travmayı atlatamayan yurttaşların yaşam koşullarını giderek ağırlaştırmıştır. Depremden önce sayısız kiralık ve satılık arazi, arsa, ev, iş yeri ve büro/ofis olmasına rağmen depremin ardından ilanlar kaldırılmış ve karaborsa bir emlak piyasası oluşmuştur. Barınma ihtiyacını fırsata çevirenler fiyatların kontrolsüz bir biçimde artmasına neden olduğu gibi alım satım işlemlerini gerçek bedeller üzerinden göstermeyerek kamuyu da zarara uğratmışlardır. Bu alanda yapılan denetimlerin yetersiz olması ve devlet kurumlarının kayıtsızlığı bu mağduriyetlerin artmasına neden olmuştur. Emlak'ta yaşanan fahiş fiyat yükselişi aynı zamanda kentimizde demografik

yapının değişmesine de neden olmaktadır. Yine kentimizde deprem sonrasında yaşanan sorunlardan biri de yapılacak deprem konutlarının yeterliliği ve konumlarıdır. Diyarbakır merkezinde hazineye ve belediyeye ait birçok alan bulunmasına rağmen, deprem konutlarını merkezden çok uzaklara yapmak kamuya daha fazla yük getirdiği gibi yıllarca aynı bölgede yaşayan insanların göç etmesine neden olmaktadır. Bu uygulama da arsa fiyatlarını arttırdığı gibi, yeni kurulacak alanlarda yaşanacak doğal gaz, elektrik ve su gibi alt yapı sorunlarını da beraberinde getirecektir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır'da řu ana kadar yıkılmış ağır hasarlı bina sayısı kaçtır? Yıkılmayan ağır hasarlı bina sayısı kaçtır ve bu binalar ne zaman yıkılacaktır?
- 2- Diyarbakır'da yıkılan ve yıkılması beklenen binalarda yaşayan hane sayısı kaçtır?
- 3- Diyarbakır'da ağır hasarlı binaların yıkım ihalesi hangi usullere göre yapılmıştır? Yıkım ihalesini hangi şirket ya da şirketler almıştır?
- 4- Diyarbakır'da ağır hasarlı binaların yıkımında hangi önlemler alınmaktadır? Yıkımlar hangi usul ve yönetmeliğe göre yapılmaktadır?
- 5- Diyarbakır'da ağır hasarlı binaların kaçında asbest riski vardır? Bu konuda bir araştırma yapılmış mıdır?
- 6- Diyarbakır kent merkezi ve merkez ilçelerinde kaç boş konut vardır? Bunların tespiti yapılmış mıdır?
- 7- Diyarbakır'da evleri yıkılan kaç yurттаş vardır?
- 8- Hak sahiplerinden kaç yenden ev sahibi olabilmek için ilgili kurumlara başvuruda bulunmuştur? Bu yurттаşlara yenden ev sahibi olabilmeleri için ne kadarlık bir destek sağlanmaktadır?
- 9- Barınma ihtiyacını fırsata çeviren ve fiyatların kontrolsüz bir biçimde artmasına neden olanlara ilişkin řu ana kadar ne işlem yapılmıştır?
- 10- Diyarbakır'da deprem sonrasında alım satım işlemleri neden denetlenmemiştir? Alım satım işlemlerini gerçek bedeller üzerinden göstermeyerek kamuyu zarara uğratan kaç kişi tespit edilmiş ve bu kişiler hakkında ne tür yasal işlemler uygulanmıştır?
- 11- Diyarbakır'da depremden etkilenen yurттаşların barınma ihtiyacı için kaç konut yapılmaktadır? Bu sayı yeterli olacak mıdır?
- 12- Deprem konutları neden merkezde bulunan hazineye ve belediyeye ait arazilere değil de kilometrelerce uzakta bulunan ve ancak yıllar sonra imara açılacak alanlara yapılmaktadır?
- 13- Diyarbakır'da merkez ve merkeze bağlı ilçelerde hazine ve belediye ait kaç dönüm arazi ve arsa vardır?
- 14- Deprem konutlarının altyapısı olmayan yerlere yapılmasının yaratacağı mağduriyetlere ilişkin ne tür önlemler alınmaktadır? İmara açılan bölgelerdeki arazi ve arsa fiyatlarında yaşanan fahiş artışları engellemek adına ne tür çalışmalar yapmaktasınız?
- 15- Diyarbakır'da depremden etkilenen yurттаşlar için "yerine dönüş" projesi var mıdır?